

Сажко Л.А.

кандидат педагогічних наук, професор кафедри германської філології
Київського університету імені Бориса Грінченка

Слободзян Р.Д.

старший викладач кафедри німецької мови
Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана

ВИКОРИСТАННЯ АРТ-ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАННІ МАЙБУТНІХ ЕКОНОМІСТІВ ІНШОМОВНОГО ПРОФЕСІЙНО СПРЯМОВАНОГО ГОВОРІННЯ

Анотація. У статті йдеться про формування у майбутніх економістів професійно спрямованої комунікативної компетентності. Особлива увага приділяється професійно спрямованому говорінню німецькою мовою. Підкреслюється роль сучасних технологій навчання у вирішенні зазначених завдань, зокрема арт-технологій.

Abstract. This article deals with the problem of foreign language communicative competence development by economic speciality students, the aims of speaking skills teaching are making more precise. Such modern technologies of foreign languages teaching as learning in interaction, project method, games activity, and art-technologies are analyzed.

Ключові слова: професійно спрямована іншомовна комунікативна компетентність, сучасні технології навчання, арт-технології.

Key words: foreign communicative competence, teaching aims, learning technologies, learning in interaction, project method, games activity, art-technologies.

Постановка проблеми. Глобалізація світових процесів різних напрямків, серед яких економічні перетворення відіграють основну роль, зумовлює постійне удосконалення системи вищої освіти в Україні. Сучасний фахівець економічної сфери повинен не лише володіти відповідними вміннями для здійснення професійної діяльності, але й мати достатній рівень іншомовної комунікативної компетентності для спілкуватися з іноземними партнерами.

Аналіз досліджень та публікацій. Проблемою удосконалення процесу навчання іншомовного спілкування майбутніх економістів займалися чимало науковців (Ю.С. Авсюкевич, О.Б. Бігич, К.Г. Вишневецька, Ю.В. Дегтярьова, Т.В. Караєва, Т.М. Корж, З.М. Корнева, О.Б. Тарнопольський та ін.). Останнім часом все більше фахівців звертаються до сучасних технологій навчання, використання яких значно підвищує мотивацію студентів до опанування іноземної мови як засобу міжкультурного спілкування.

Отже, **метою** даної статті є пошук інноваційних технологій навчання майбутніх економістів іншомовного професійно спрямованого спілкування.

Звернімось до поняття «технологія навчання». За визначенням Т.І. Коваль *технологія навчання* — це системна організація навчання, структурними елементами якої є цілі навчання, як системотворний фактор; методи, форми і засоби навчання, етапність засвоєння навчального матеріалу, що дозволяють гарантовано досягти мети навчання [3]. А.М. Щукін дає таку дефініцію: *технологія навчання* — це сукупність найбільш раціональних способів організації навчального процесу, яка забезпечує досягнення визначеної мети навчання за мінімальний термін [11]. Назвемо технології, які найбільш широко

використовуються для формування іншомовної комунікативної компетентності у середніх та вищих закладах освіти: ігрові технології, технології навчання у співпраці, технології проблемного навчання, технологія «Case study», проектні та інтерактивні технології, технологія «Портфоліо», інформаційно-комунікаційні технології [1; 2; 4–10]. Цей список постійно збільшується, адже сучасні засоби дають можливість розробляти нові прийоми навчання та удосконалювати процес оволодіння іншомовним мовленням.

Доповненням до вищезазначених є так звані арт-технології або арт-педагогічні технології. Їх можна визначити як сукупність форм та прийомів навчання, що сприяють розвитку креативної особистості, її здатності до самовираження. У системі формування іншомовної комунікативної компетентності використання таких технологій сприяє мотивуванню студентів до участі у колективній взаємодії при вирішенні визначених викладачем завдань. Аналіз особливостей арт-технологій дає можливість дійти висновку, що вони поєднують елементи таких технологій, як ігрові, навчання у співпраці, інтерактивні, проблемного навчання, які позитивно впливають на процес прищвидшення соціалізації майбутніх фахівців у глобалізованому світі.

Розглянемо використання такої технології навчання, як «театралізація». За умови впровадження у навчальний процес навіть елементів цієї технології значно підвищується мотивація студентів, адже вони навчаються ініціювати бесіду із представниками країн, мову яких вивчають, здійснювати професійно спрямований діалог та вирішувати особистісно важливі завдання. Такі технології реалізуються в рамках комунікативно-діяльнісного, компетентнісного, та професійно орієнтованого підходів. Комунікативно-діяльнісний підхід до навчання іншомовного спілкування здійснюється за моделлю процесу реальної мовленнєвої комунікації. Створенню відповідних умов сприяє широке використання комунікативних ситуацій, які мотивують студентів до виконання визначених завдань.

Комунікативно-діяльнісний підхід тісно пов'язаний із компетентнісним підходом, згідно із яким студент у процесі навчання набуває здатності успішно задовольняти індивідуальні та соціальні потреби, діяти у відповідності із окресленими завданнями. Він має навчитися практично діяти, застосовувати знання та вміння у конкретних професійних ситуаціях і реалізовувати власний потенціал для швидкої адаптації у професійній сфері.

Звернімось наразі до професійно орієнтованого підходу, який здійснюється за умов створення професійного спрямування навчання. Формуванню у студентів професійно орієнтованої іншомовної комунікативної компетентності сприятимуть завдання та ситуації, які наближають процес навчання до реальних умов іншомовного спілкування і розширюють діапазон мовленнєвих умінь студента.

Використання театралізації як однієї з арт-технологій дає змогу реалізувати в процесі навчання вищезазначені підходи, разом з тим навчити студентів планувати свої дії та узгоджувати їх із членами команди, реалізовувати свої комунікативні наміри, відбираючи та запам'ятовуючи необхідний мовленнєвий матеріал. За такої організації навчання швидше формуються навички та

розвиваються вміння студентів, забезпечується високий рівень мотивації, розкривається їхній творчий потенціал.

Наведемо приклад застосування такої арт-технології, як «театралізація» для формування у майбутніх економістів німецькомовного професійно спрямованого говоріння. Студенти працюють над темою «Marketing», за якою мають навчитися вести діалог, аргументувати свою власну думку та переконати співрозмовника. Викладач формулює комунікативно спрямоване завдання для студентів: Wir teilen uns ins zwei Gruppen. Die erste Gruppe vertritt eine deutsche Firma, die ihr neues Produkt auf unserem Markt verkaufen möchte. Die zweite Gruppe vertritt eine ukrainische Firma, die als Vermittler auftritt. Beide Gruppen besprechen das Problem der Werbung des neuen Produktes auf dem ukrainischen Markt. Was würden Sie vorschlagen? Wie würden Sie in dieser Situation handeln? Gebrauchen Sie dabei die angegebenen Redemittel und Aussagen:

Ja, das stimmt, denn...

Das mag richtig sein, aber...

Ich bin (nicht) der Meinung/Auffassung, dass...

Ich stimme dem nur teilweise zu, weil...

Dem stimme ich nicht zu, da...

Man kann wohl nicht behaupten, dass...

Natürlich ..., aber...

Es stimmt einfach nicht, denn...

Das halte ich für falsch, weil...

Es ist nicht ganz richtig, dass...

1) Werbung begleitet uns das ganze Leben lang, manchmal beginnt es schon im Kindergarten.

2) Werbung bringt Informationen über neue Produkte.

3) Werbung ist wichtig für den Verkauf.

4) Werbung ist wichtig, um neue Produkte einzuführen.

5) Niemand kann sich heutzutage der Werbung entziehen.

6) Wir lassen uns fröhlich durch gezielte Werbebotschaften manipulieren.

7) Werbung verführt zu einem falschen Verbraucherverhalten.

8) Werbung ist überall und durchdringt alles.

9) Werbung kann übrigens auch unbewusst beeinflussen.

10) Werbung manipuliert den Verbraucher mit psychologischen Mitteln.

11) Werbung lügt und wir nehmen es hin.

12) Die Werbeausgaben der Unternehmen verteuern die Produkte.

13) Werbung schafft Arbeitsplätze.

14) Werbung hat die Kinder und Jugendliche als Zielpersonen entdeckt.

15) Werbung ist für Jugendliche gefährlich.

16) Eine Autowerbung im Fernsehen vermittelt uns nicht nur technische Details, sondern wir bekommen ein Lebensgefühl vermittelt.

17) Werbung soll den Absatz fördern.

Висновки та перспективи подальших наукових досліджень. Як свідчать результати навчання майбутніх економістів німецькомовного професійно спрямованого говоріння, використання арт-технологій сприяє:

- наближенню процесу навчання іноземних мов до реальних умов спілкування;
- удосконаленню іншомовних навичок та вмінь студентів;
- активізації мисленнєвих процесів студентів;
- розвитку креативності;
- підвищенню мотивації оволодіння іншомовним мовленням.

Перспективи подальших наукових розвідок із зазначеної проблеми ми вбачаємо у розробці спеціальних завдань для удосконалення іншомовного професійно спрямованого говоріння майбутніх економістів.

Література

1. Арванітопуло Е.Г. Навчальні проекти з іноземної мови для учнів старшої школи // Іноземні мови. — 2007. — №1. — С. 14–18.
2. Вишневська К.Г. Проблема підготовки студентів до іншомовного спілкування засобами професійно орієнтованого навчання / К. Г. Вишневська // Науковий вісник ПНПУ ім. К. Д. Ушинського / Збірник наукових праць / Одеса, ПНПУ ім. К. Д. Ушинського. — 2010. — Випуск 7–8. — С. 242–249.
3. Коваль Т.І. Інтерактивні технології навчання іноземних мов у вищих навчальних закладах / Т. І. Коваль // Неперервна професійна освіта: теорія і практика / Науково-методичний журнал — 2011. — №2. — С. 86–92.
4. Конышева А.В. Игровой метод в обучении иностранному языку. — СПб.: КАРО, Мн.: Издательство «Четыре четверти», 2006. — 192 с.
5. Копылова В.В. Методика проектной работы на уроках английского языка: Методическое пособие. — 2-е изд., стереотип. — М.: Дрофа, 2004. — 96 с.
6. Корнєва З.М. Навчання студентів економічного профілю вищих навчальних закладів України ділової англійської мови за методикою «занурення» / З. М. Корнєва // Іноземні мови. — 2004. — №4. — С. 54–58.
7. Кузнецов И.Н. Настольная книга преподавателя / Авт.-сост. И. Н. Кузнецов. — Мн.: «Соврем. слово», 2005. — 544 с.
8. Новые педагогические технологии в системе образования: Учеб. Пособие для студ. пед. вузов и системы повыш. квалиф. пед. кадров / Е. С. Полат, М. Ю. Бухаркина, В. М. Моисеева, А. Е. Петров; Под ред. Е. С. Полат. — М.: Издательский центр «Академия», 2002. — 272 с.
9. Сучасні технології навчання іноземних мов і культур у загальноосвітніх і вищих навчальних закладах: Колективна монографія / С. Ю. Ніколаєва, Г. Є. Борецька, Н. В. Майєр, О. М. Устименко, В. В. Черниш та інші; [за ред. С. Ю. Ніколаєвої]. — К.: Ленвіт, 2015. — 444 с.
10. Фокина К.В. Методика преподавания иностранного языка: конспект лекций / К. В. Фокина, Л. Н. Тернова, Н. В. Костычева. — М.: Издательство Юрайт, Высшее образование. — 158 с. — (Хочу все сдать!)
11. Щукин А.Н. Лингводидактический энциклопедический словарь. — М.: Астрель: АСТ: Хранитель, 2007. — 746 с.